Yazım Kuralları — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 9 soru

1. “Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan raporda 09.45'te başlayan toplantının ayrıntıları yer aldı.” cümlesinde yazım kurallarının uygulanışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Kurum adına gelen ek ve saat gösterimi, kendi kurallarına göre yazılmıştır.

B) Kurum adları ek aldığında bütün ekler bitişik yazılmalıdır.

C) Saat bildiren sayılar arasında kısa çizgi kullanılması zorunludur.

D) Kurum adlarının yalnızca ilk sözcüğü büyük harfle başlatılmalıdır.

E) Saat bildiren ifadelerde nokta kullanılması yazım yanlışı oluşturur.

Bir haber merkezinde aynı gün yayımlanacak üç metin gözden geçirilmiştir. İlk metinde 18.20'de başlayacak toplantıdan, ikincisinde Karadeniz kıyılarından, üçüncüsünde ise Türk Dil Kurumu'nun yeni çalışmasından söz edilmiştir. Editör, bu ifadeleri yalnızca anlam bakımından değil, yazım özellikleri bakımından da karşılaştırmıştır. Böylece farklı türdeki özel ad ve sayıların aynı yöntemle değerlendirilemeyeceği anlaşılmıştır.

2. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yazım denetiminde sözcüklerin türü ve kullanım bağlamı dikkate alınmalıdır.

B) Haber metinlerinde sayılar özel adlardan daha sık denetlenmelidir.

C) Yer adlarının yazımı kurum adlarının yazımından daha kolaydır.

D) Anlam bakımından doğru olan her ifade yazım bakımından da doğrudur.

E) Özel adların tamamı aynı ek ve büyük harf kuralına bağlanmalıdır.

3. “Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen toplantı 16.00-17.30 arasında yapılacaktır.” cümlesinin yazım özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Kurum adına gelen çekim eki kesmeyle, saat aralığı ise noktayla gösterilmiştir.

B) Kurum adındaki bütün sözcükler küçük harfle yazılmalı, saatler kısa çizgiyle ayrılmalıdır.

C) Özel ada gelen ek bitişik yazılmalı, saatler arasına eğik çizgi konulmalıdır.

D) Kurum adının yalnızca ilk sözcüğü büyük yazılmalı, saatler virgülle ayrılmalıdır.

E) Özel adlarda ekler ayrılmamalı, saat ve dakika arasına kısa çizgi konulmalıdır.

I. Türk Dil Kurumu, yeni sözlük çalışmasının sonuçlarını açıkladı. II. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı toplantı gündemini yayımladı. III. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, taşkın önleme projesini tanıttı. IV. Türk Dil kurumu, yazım kılavuzunun yeni baskısını duyurdu. V. Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler için yeni bir duyuru hazırladı.

4. Numaralanmış cümlelerin hangisinde kurum, kuruluş ve kurul adlarının yazımıyla ilgili yanlışlık vardır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V.

Bir kurumun yıllık raporu hazırlanırken farklı yazım durumları gözden geçirilmiştir. Raporun girişinde 08.30'da başlayan toplantıdan, sonuç bölümünde ise Marmara Denizi'ndeki ölçümlerden söz edilmiştir. Ayrıca raporu hazırlayan kurulun adı metinde birkaç kez kullanılmıştır. ---- Böylece rapordaki sayı, yer adı ve kurum adı örnekleri aynı denetim sürecinde değerlendirilmiştir.

5. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Bu örneklerin her biri, bağlı olduğu yazım kuralı dikkate alınarak düzenlenmiştir.

B) Toplantının konusu, raporun sonuç bölümündeki ölçümlerden daha ayrıntılı biçimde açıklanmıştır.

C) Kurum çalışanları, raporun hazırlanma süresini önceki yıllara göre kısaltmıştır.

D) Marmara Denizi'ndeki ölçümlerin sonuçları, bütün denizlerdeki çalışmaları temsil etmiştir.

E) Yıllık raporların tamamında aynı sayısal verilerin kullanılmasına karar verilmiştir.

I. TDK'nin yayımladığı kılavuz, toplantıda katılımcılara dağıtıldı. II. TBMM'nin yeni çalışma takvimi kamuoyuna açıklandı. III. MEB'in duyurusunda sınav tarihleri belirtildi. IV. RTÜK'ün raporu ilgili komisyona gönderildi. V. TBMM'nın gündemindeki teklif görüşmeye açıldı.

6. Numaralanmış cümlelerin hangisinde kısaltmalara getirilen eklerin yazımıyla ilgili yanlışlık vardır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V.

Bir gezi yazısında Boğaziçi Köprüsü, Van Gölü ve Ağrı Dağı aynı bölümde anlatılmıştır. Metnin başka bir yerinde “Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk” ve “Doktor Ayşe Demir” ifadelerine yer verilmiştir. Yazar, bu adlandırmaları kullanırken yer bildiren unsurlarla kişilere bağlı unvanları ayırt etmiştir. Böylece özel adların yazımında yalnızca sözcüğün anlamı değil, adlandırmadaki görevi de belirleyici olmuştur.

7. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Yer adlarında bulunan belirli unsurlar ile özel ada bağlı unvanlar büyük harfle başlatılır.

B) Kişilere verilen bütün unvanlar, özel adla birlikte kullanılmasa da büyük yazılır.

C) Yer adlarının tamamı, içinde geçen her sözcüğün büyük yazılmasını gerektirir.

D) Gezi yazılarında özel adların yazımı, diğer metin türlerinden farklıdır.

E) Kişi adlarıyla yer adları aynı büyük harf kuralının bütün ayrıntılarına bağlıdır.

I. Türk Dil Kurumu, yeni sözlüğünü tanıttı. II. Sakarya Nehri çevresinde yürüyüş yaptık. III. Mehmet Bey toplantıya zamanında geldi. IV. Kongrenin 7 nci oturumu bugün yapılacak. V. TÜİK'e göre nüfus verileri yeniden değerlendirildi.

8. Numaralanmış cümlelerin hangisinde sıra sayısının rakamla gösterimiyle ilgili yanlışlık vardır?

A) II.

B) V.

C) I.

D) III.

E) IV.

I. Toplantı, saat 14.30'da başlayacağı için erkenden salona geçtik. II. İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü yeni projeyi açıkladı. III. Görevli, salondaki yoğunluğu önceden his etti. IV. Van Gölü kıyısında gün batımını izledik. V. Mustafa Kemal Paşa, toplantının ardından salondan ayrıldı.

9. Numaralanmış cümlelerin hangisinde yardımcı fiille kurulan birleşik fiillerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık vardır?

A) V.

B) III.

C) IV.

D) I.

E) II.

Cevap Anahtarı

1. A	2. A	3. A	4. D	5. A
6. E	7. A	8. E	9. B	

Çözümler

1. Cümlede kurum adı büyük harflerle yazılmış, ona gelen çekim eki kesmeyle ayrılmış ve saat noktayla gösterilmiştir. B, C, D ve E ilgili kuralların tersini ileri sürmektedir.

2. Parça, saat, yer adı ve kurum adı örneklerinin birlikte değerlendirilmesini anlatmaktadır. Bu nedenle yazım denetiminde sözcüğün türü ve bağlamı önemlidir; diğer seçenekler karşılaştırılmayan üstünlükler veya aşırı genellemeler içerir.

3. Kurum ve kuruluş adları büyük harfle başlar; özel ada gelen çekim eki kesmeyle ayrılır. Saat ile dakika arasına nokta konur. B, C, D ve E bu kuralların bir veya birkaçını yanlış biçimde değiştirmektedir.

4. IV. cümlede kurum adı olan “Türk Dil Kurumu”ndaki ikinci unsur küçük harfle yazılmıştır. Kurum, kuruluş ve kurul adları büyük harfle başlamalıdır; diğer cümlelerde bu kurala aykırılık yoktur.

5. Önceki cümlelerde sayı, yer adı ve kurum adı örnekleri verilmiş; sonraki cümle bu örneklerin birlikte denetlendiğini belirtmiştir. A seçeneği iki bölüm arasındaki düşünce sürekliliğini sağlar, diğerleri parçaya eklenmeyen sonuçlar getirir.

6. Kısaltmalara getirilen ekler, kısaltmanın okunuşuna göre yazılır. TBMM “te-be-me-me” biçiminde okunduğu için doğru kullanım “TBMM'nin” olmalıdır; V. cümlede ek yanlış yazılmıştır. Diğer cümlelerde ekler okunuşa uygundur.

7. Parça, deniz, göl ve dağ adlarında yer alan unsurlarla özel ada bağlı unvanları birlikte örneklemektedir. Bu iki durumun büyük harfle yazılması A seçeneğini destekler. B, C, D ve E kapsamı gereksiz biçimde genişletmektedir.

8. E cümlesinde sıra sayısı rakamla verilmiş ancak rakamdan sonra nokta kullanılmamıştır. C, A, D ve B içindeki ifadelerde sıra sayısı bulunmadığından bu kural bakımından yanlışlık yoktur.

9. B cümledeki “his etti” kullanımı, yardımcı fiille kurulan birleşik fiilin ayrı yazıldığını göstermektedir; doğru biçim “hissetti” olmalıdır. D cümledeki “14.30” yazımı saat ve dakika gösterimine uygundur; bu nedenle yazım bakımından sorun oluşturmaz.